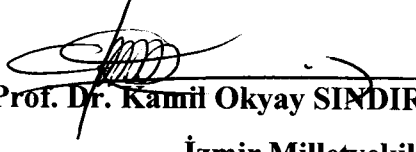

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı yer alan sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı **Sayın Murat KURUM** tarafından, Anayasa'nın **98.** ve TBMM İçtüzüğü'nün **99.** maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim.**12.11.2020**

Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR
İzmir Milletvekili

24 Eylül 2020 tarihli ve 31254 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Kararları arasında "Acele Kamulaştırma" kararlarının da yer aldığı görülmektedir. Bunlar arasında **2970 sayılı Karar** uyarınca, "Ege Biyogaz Enerji Santralinin yapımı için Manisa'da yer alan bazı taşınmazların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından acele kamulaştırılması yer almaktadır.

Bilindiği gibi 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun, Acele Kamulaştırma uygulamalarını düzenleyen 27. Maddesi uyarınca; "yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Cumhurbaşkanınca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda" acele kamulaştırma ile taşınmazlara el konulabilmektedir.

Oysa ki, yapılan uygulamalardan görülmektedir ki, gerçekleştirilen kamulaştırmaların büyük bir bölümünün "yurt savunma ihtiyacına" yönelik olmadığı, savaş, kıtlık, doğal afet gibi istisnai durumlarda devletin, uzayabilecek kamulaştırma süresi nedeniyle, zaman kaybetmeden ivedilikle işlemleri yapabilmesi için özel kanunlarla öngörülen "olağanüstü durumların" söz konusu olmadığı veya Cumhurbaşkanı'na, aceleliği konusunda, takdir yetkisi verilmiş olsa da özel sektör yatırımlarına yardımcı olmaya yönelik birçok kamulaştırma uygulamalarının "acele" nitelikli olmadığı anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda aşağıda yazılı olarak yer alan sorularımın tarafınızdan ivedilikle yanıtlanmasını saygıyla dilerim:

- 1) Söz konusu acele kamulaştırmanın amacı nedir?
- 2) Bu acele kamulaştırma kararında "üstün kamu yararı" nedir? Acele Kamulaştırma kararı alınan taşınmaz üzerinde yapılması düşünülen yatırım, bir kamu yatırımı mıdır? Yoksa kamulaştırmanın ruhuna, yasal çerçevesine ve kamusal yarar ilkesine aykırı bir şekilde özel sektöre mi devredilecektir?
- 3) Yapılacak acele kamulaştırmanın, yurt savunması ile veya aciliyet gösteren bir doğal afet vb durum ile veya özel kanunlarla öngörülen bir başka "özel durum" ile herhangi bir ilgisi var mıdır?
- 4) Tapu kayıtlarından anlaşıldığı üzere, acele kamulaştırılacak taşınmazların toplam alan büyüklüğünün yaklaşık **106.799 m2 (106,8 dekar)** olduğu anlaşılmaktadır. Oysa bu büyüklüğün daha önce öngörülen kamulaştırma alanının **yaklaşık 3 kat daha fazlası** olduğu iddiası doğru mudur?

- 5) Kamulaştırılacak alanın daha sonra genişletilerek büyütülmesi söz konusu mudur?
- 6) Taşınmazların 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında, 1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli nazım imar planlarında ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planındaki niteliği nedir? Bu planlarda yeni kullanım fonksiyonuna bağlı olarak değişiklik öngörülmekte midir ve ne zaman ve hangi kurum tarafından değiştirilmesi planlanmaktadır?
- 7) Taşınmazlar, imar planlarında "Tarımsal" nitelikli alan statüsünde ise imar planlarında değişiklik yapılmadan, taşınmazın kullanım nitelikleri değiştirilmeden yapılan acele kamulaştırma kararları ile yaratılan arazi rantının, taşınmazın gerçek malikine değil fakat "kamu yararı" atfedilerek devredilen özel sektör yatırımcısına sağlanması ve gerçek sahibi köylülerin yaşayacağı mağduriyetler sizce hukuka, adalete ve hakkaniyete uygun mudur? Bu durumda Anayasamızın 35. Maddesindeki "mülkiyet hakkı" ihlal edilmiş olmaz mı?
- 8) Acele kamulaştırma kararı alınan taşınmazların tapu kayıtlarında vasfı (niteliği) "**tarla**" olarak görülmektedir. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu uyarınca tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanılabilmesi şartlara bağlanmıştır. Söz konusu taşınmazlar için de Toprak Koruma Kurulu'na alınmış herhangi bir karar bulunmakta mıdır?
- 9) Tapu kayıtlarında tamamının "**Tarla**" niteliğinde olduğu söz konusu taşınmazlarda hangi ürün/ürünler yetiştirilmektedir? Zeytin ağaçları veya herhangi bir başka meyve türü yetiştiriciliği yapılmakta mıdır?
- 10) Yapılacak kamulaştırmanın tahmini bedeli ne kadar düşünülmektedir? Hâlihazırda yapılan tarımsal üretimin **Çapaklı köyü/mahallesine** ve ülke ekonomimize katkısı değerlendirilmiş midir ve ne kadardır?
- 11) Bu yatırımın doğaya, çevreye, yöre insanların yaşam alanlarına herhangi bir olumsuz etkisinin olmayacağı mı düşünülmektedir?
- 12) Acele Kamulaştırma kararı alınan taşınmaz üzerinde öngörülen yatırım için ve kamulaştırma öncesinde sizce olumlu ÇED raporunun alınmış olması gerekmez mi? ÇED olumlu raporu henüz yok ise bunun alınamaması durumunda yapılacak kamulaştırma uygulaması kamu zararına dönüşmüş olmaz mı?
- 13) Ya da ÇED olumlu raporunun 2009/7 sayılı Bakanlık Genelgesi uyarınca, daha önce birçok örnekte olduğu gibi, her halükarda verileceği mi düşünülmektedir?
- 14) Taşınmaz üzerinde öngörülen yatırım için yerel halka bilgi verilmiş midir, çevre halkının rızası alınmış mıdır? Civar alanlarda yapılmakta olan tarımsal üretim faaliyetlerine etkileri olacak mıdır? Önlemleri düşünülmüş müdür?
- 15) **Çapaklı Köyü ve civar köylerin sakinlerinin** acele kamulaştırma kararı hakkında önceden bilgilendirilmediği iddiası doğru mudur?
- 16) Acele kamulaştırma kararının Resmi Gazete'de yayınlamasının ardından kararı ilgilendiren bölgelerde çevre halkının bu karara karşı **direnme haklarını kullanarak** ve tamamen yasal çerçevede ortaya koydukları itiraz eylemlerinde adli kolluk tarafından zor kullanma, arbede, yaralanma vb. gibi durumların yaşandığı doğru mudur? Kadın, erkek, yaşlı, çocuk demeden köylü vatandaşlarımızın **zor kullanılarak kendi yaşam alanlarından uzaklaştırıldığı** doğru mudur?